

Književnost.

Pedagoški letopis.

(Konec.)

Glede orgljanja priporoča pisatelj, da bi bil ta predmet kakor na Saksonskem neobvezen predmet. Potem bi hodili k temu pouku le za godbo nadarjeni učenci, ki bi nameravali prevzeti orglarsko službo in bi se sploh zanj zanimali.

Naposled še govori o glasbenih prireditvah, ki so z vzgojevalnih namenov in z umetniškega stališča vredni priporočitve ter se dajo zlasti na učiteljskih vsled večjega števila glasbenih predmetov laže izvajati nego na drugih zavodih.

Temu delu razprave so še priklopljene „postavne določbe glede glasbenega pouka na učiteljskih nekaterih drugih držav“: Hrvaške, Ogrske, Pruske, Saksonske, Švice.

Potem sledi „reformatorna stremjenja glede glasbenega pouka na učiteljskih“. Tu se pisatelj ozira na sklepe „Zveze glasbenih učiteljev na avstrijskih učiteljskih“ in na resolucijo „Glasbeno-pedagoške zveze v Berlinu,“ iz katerih se lahko razvidi, da še vladajo o tej reformi različni, često si popolnoma nasprotujoči nazori. Stvar se ne bode dala rešiti v enotnem zmislu, ker je povsod treba uvaževati tudi praktične in krajevne razmere in potrebščine, ki so v različnih državah različne. Pri vsej raznovrstnosti nazorov pa je vendar mogoče smoter glasbenega pouka očrtati tako: „Glasbeni pouk preskrbi bodočemu učitelju splošno glasbeno omiko. — V praktičnem oziru pa je treba obraziti učitelje ljudskošolskega petja tako, da bodo mogli ta predmet v umetniškem zmislu uspešno obravnavati.“

Zadnja točka te razprave se bavi z glasbenim poukom na srednji šoli. Kot ravnatelj srednje šole sem čital ta izvajanja s posebnim zanimanjem in reči moram, da jim čisto pritrjujem. Pisatelj razvija pametne in zdrave nazore ter kaže, da je navdušen za svojo stroko in svoj poklic. To velja sploh o vsej razpravi. O srednješolskem smotru pevskega pouka pravi: „Predvsem mora biti šolsko petje v službi splošne izomike srednješolske mladine. — Nimamo namena, izučiti dovršenih pevcev, ampak bodočo generacijo hočemo pripraviti, da bo imela zmisel za pravo glasbeno umetnost.“ — Pevski pouk naj služi edino le vsestranski in harmonski vzgoji ter naj pospešuje kakor risanje umetniško in estetiško naobrazbo. Potem govori Druzovič o prejšnjem in sedanjem stanju tega pouka na srednjih šolah, o številu tedenskih ur, o učnem načrtu in o vprašanju, kako bi bilo urediti srednješolski pevski pouk, da bi odgovarjal novodobnim nazorom. Nato razpravlja o formalni in materialni nalogi tega pouka, o teoriji in praksi, o enoglasni posvetni in cerkveni pesmi, potem o zborovem petju. Tudi h glasbenim prireditvam zunaj šole naj pohajajo učenci, da dobe zanimanje za glasbo. To je zlasti v Ljubljani lahko izvedljivo. Naposled služijo še šolski koncerti, razne akademije in slične prireditve estetični naobrazbi. „Vsako leto naj se vsaj enkrat kaj priredi, kjer

ima pevski zbor priliko javno nastopiti.“ Uvaževanja vreden je tudi dijaški orkester. Petje postani obvezni razredni pouk v prvih štirih razredih, v višjih pa bodi neobvezen predmet! Seveda bi moral biti srednješolski pevski učitelj izboren glasbenik in spreten pedagog ter v učiteljskem zboru enakopraven ud, ne pa kakor danes nekak privesek. Tudi bi bilo potrebno, da se uvede, kakor se je to že zgodilo za risanje, strokovno nadzorstvo za petje, ki se zahteva i za učiteljska, in da se reformirajo predpisi za izpit učne usposobljenosti za petje na srednjih šolah.

To so najvažnejše misli Druzovičeve razprave, ki je nihče ne bo čital brez koristi. Zlasti pa jo je priporočati učiteljem petja. Nemške vire, ki jih sam navaja, je kritično uporabil, zraven pa pridejal iz lastnih izkušenj in opazovanj ter se pokazal kot vrliga strokovnjaka.

VODOVOD ZA IŠKO VAS

Tretjo razpravo je spisal dr. Fr. Ilešič. Glasi se: „Narečje in knjižni jezik v šoli.“ To je za učitelja zelo važno vprašanje, naj li vlada po šolah narečje ali knjižni jezik. Raditega se ga je lotil pisatelj z znano svojo vnemo in jel najprej razpravljati o stvarnem in metodičnem razmerju med narečjem in knjižnim jezikom, zaključivši ta del razprave s trditvijo, da je narečje otrok smatrati za izhodišče vsega nadaljnega dela, za cilj šole pa prisvojitve knjižnega jezika. Nato temeljito dokazuje možnost, dopustnost in potrebo te svrhe jezikovnega pouka ter posebno polemizira proti oni struji, ki preveč ekstremno uvažuje otroški govor ter zahteva, da naj se v šoli piše in čita le dobro narečje z ozirom na razne starostne dobe otrok. Da je to stališče pretirano ter sploh krivo, o tem ni dvoma. S tem se zanikuje vsak napredek; nasproti pa „iz nepopolnosti človeške prirode izvira potreba razvoja kakor v ostalih ozirih, tako tudi v jeziku“. Potreba knjižnega jezika je dandanes tudi za kmeta očitna; kajti knjižni jezik je socialno sredstvo občevanja, in sicer občevanja v daljavo in medsebojnega občevanja